

[Parkov.]

J. C. Christensen at takke for, fordi han, som tidligere havde ment, at det var tilstrækkeligt at konstatere Neutraliteten, om muligt yde et begrænset og svagt Forsvar, nu var kommet ind paa efter de Oplysninger, han havde modtaget, at det var nødvendigt, hvis man skulde fri Danmark for at komme med i Katastrofen, at have et virksomt Neutralitetsforsvar. Derfor fik vi det, og det viste sig jo ogsaa, at det virkede efter sin Hensigt, og selv om der blev givet mange Penge ud ogsaa i Krigsperioden, tror jeg dog, vi alle sammen er enige om, at det var rigtigt, at Værnet blev indrettet, og ogsaa rigtigt, at disse Penge blev givet ud; thi derved blev vi holdt udenfor Krigen og alt, hvad dens Følger kunde bringe over Land og Folk. Hvis der har været nogen Tvivl i saa Henseende, navnlig hos ærede Medlemmer, som først for nylig er traadt ind i Tinget, og som maaske ikke har hørt de Udtalelser, der tidligere er faldet i den Henseende, vil jeg med den højtærede Formands Tilladelse blot opløse to ganske korte Udtræk af, hvad daværende Folketingsmand H. P. Hanssen-Nørremølle udtalte her i Folketinget ved Behandlingen af Lovforslaget om Afrustningen. Det var den 27. November 1924. Han siger dør et Sted:

„Jeg har altid staaet paa det Standpunkt, at Danmarks Neutralitet maatte være en væbnet Neutralitet, og jeg maa sige, at de Erfaringer, jeg som tysk Rigsdagsmand har faaet Lejlighed til at indsamle under Verdenskrigen, har styrket mig i den Opfattelse, at dette er rigtigt.“

Altsaa væbnet Neutralitet. Neutral — det er vi fuldkommen enige om alle sammen, det vil vi gerne være. Vi vil, saa vidt det paa nogen Maade er muligt, holde os udenfor Stridighederne; det, vi ikke kan komme overens om, er, paa hvilken Maade vi bedst holder os udenfor Stridighederne. Hr. H. P. Hanssen tilføjer videre:

„Der har, saa vidt jeg har kunnet se, under Verdenskrigen været to Perioder, hvor Danmarks Neutralitet for Alvor har været i Fare. Den første var i August 1914, og den anden var i Oktober 1916.“

Et andet Sted siger han:

„Baade Mineudlægningen og ogsaa Sønderjydernes pligtro Opfyldelse af deres Værnepligt var sikkert i høj Grad medvirkende til i Tyskland at styrke Tilliden til, at Danmark vilde forsvare sin Neutralitet med den Militærmagt, der stod til dets Raadighed, og forebygge, at

dansk Territorium blev benyttet som Operationsbasis mod Tyskland.“

Og endelig et ganske kort Uddrag af en senere Udtalelse — det er Sp. 2367 —, hvor han siger: Hvorfor taler man kun om Belgien, hvorfor kommer man ikke ind paa, hvorledes det gik de andre smaa Lande? Han siger:

„Det lykkedes jo dog ikke blot Danmark, Norge og Sverige, men ogsaa Holland og Svejts, som omgivne af krigsførende Magter paa alle Sider havde en langt mere udsat Beliggenhed end vort Fædreland, at opretholde deres Neutralitet, ikke mindst fordi de krigsførende Lande vidste, at de vilde føre et alvorligt Forsvar.“

Det er de Erfaringer, som denne Mand gjorde, medens han levede dernede i den tyske Hovedstad som Rigsdagsmand og havde Lejlighed til at tale med Rigsdagsmænd af de forskellige Partier. Jeg synes, der er Grund til at skrive sig bag Øret dette, at han stadig vender tilbage til, at naar det lykkedes os at holde os udenfor, var det, fordi man vidste, at der vilde blive ført et alvorligt Forsvar — ellers plejer man at sige, at for os var der ingen Fare undtagen ved det allerførste Fredsbrud, hvor man eventuelt vilde falde over os —, og han siger endda, at Hollands Neutralitet var i ganske anderledes Fare end den danske Neutralitet, og dog undgik de Krigen, fordi man vidste, at Holland for Alvor vilde forsvare sin Neutralitet — saa vidt jeg husker, stod der den Gang 300 000 Mand under Vaaben i Holland, hvilket var en tydelig Tilkendegivelse af, at man for Alvor vilde forsvare Neutraliteten. Disse Udtalelser af den kendte og højt ansete sønderjydske Fører, som jo endda en Tid beklædte en Ministerpost herhjemme, efterlader ingen Tvivl, i hvert Fald ikke hos mig, og jeg kan heller ikke tro hos andre, om, at vort Neutralitetsværn blev anset som Bevis for, at vi ligesom de andre smaa Stater i givet Fald vilde yde et alvorligt Forsvar.

Blandt de Foranstaltninger, vi den Gang foretog for at værne vor Neutralitet, var, som bekendt, ogsaa Minespæringerne i Store Bælt. Da den højtærede Udenrigsminister omtalte disse Minespæringer og Forhandlingerne, der gik forud, kunde han ikke nægte sig at fremkomme med den Bemærkning, at flere af de konservative Tillidsmænd den Gang var betænkelige ved denne Minespærring. Det er selvfølgelig rigtigt, naar Ministeren siger det, men mon